

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EHIP-R0-100-2406
<i>Termin egzaminu:</i>	11 czerwca 2024 r.

Uwaga:

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do ilustracji.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: Tekst odnosi się do realiów starożytnej Grecji [starożytnych Aten], o czym świadczą informacje o obowiązywaniu tam praw Drakona i praw Solona. Pismo charakterystyczne dla tej cywilizacji przedstawiono na ilustracji oznaczonej literą A, gdzie widoczny jest alfabet grecki. [Na tabliczce oznaczonej literą B widnieje pismo klinowe, które nie było wytworem cywilizacji greckiej].

Zadanie 2.1. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie:

W tekście ze źródła 1. znajdujemy informacje o tym, że np. dowódcą Ateńczyków w bitwie z Persami był Miltiades, że Grecy pokonali Persów – obie świadczą, że tekst dotyczy bitwy pod Maratonem. Na planie zaś znajdujemy informację o Leonidasie, co sugeruje bitwę w Wąwozie Termopilemskim, przegraną przez Greków.

Zadanie 2.2. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepełną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 3. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do tekstu i wybranej fotografii.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie:

W teście przedstawione zostały cechy charakterystyczne amfiteatru rzymskiego, np. arena, na której mogli walczyć gladiatorzy z dzikimi zwierzętami, znajdujące się w bezpiecznej odległości miejsca dla publiczności, podziemia, gdzie trzymano zwierzęta. Na fotografii A widoczne są pozostałości areny oraz podziemnych kanałów opisanych w źródle 1, a także widowni rozmieszczonej wokół areny.

Zadanie 4.1. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Hołd lenny

Zadanie 4.2. (0–2)**Zasady oceniania**

2 pkt – za podanie nawy postaci A i B oraz podanie po jednej powinności osoby oznaczonej literą A wobec osoby oznaczonej literą B oraz jednej powinności osoby oznaczonej literą B wobec osoby A.

1 pkt – za podanie nawy postaci A albo B oraz podanie jednej powinności osoby oznaczonej literą A wobec osoby oznaczonej literą B albo jednej powinności osoby oznaczonej literą B wobec osoby A.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

Postać oznaczona literą A:

Nazwa – senior

Przykład powinności – Senior zobowiązywał się do opieki (protekcji) względem wasala.

Postać oznaczona literą B:

Nazwa – wasal

Przykład powinności – Wasal zobowiązywał się przede wszystkim do wierności seniorowi (do niesienia mu pomocy zbrojnej).

Zadanie 5. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym cechę stylu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie:

W tekście opisano cechy stylu romańskiego o czym świadczy m. in. plan krzyża łacińskiego, sklepienie kolebkowe, małe okna). Budowla oznaczona literą A jest charakterystyczna właśnie dla tego stylu, co potwierdzają np. małe okna, półokrągły łuk, grube mury).

Zadanie 6. (0–2)

Zasady oceniania

2 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – za dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Fragment A – Bolesław II Śmiały

Fragment B – Bolesław I Chrobry

Fragment C – Bolesław III Krzywousty

Zadanie 7. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za sformułowanie poprawnego argumentu.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Charakterystyczna dla miast lokowanych na prawie magdeburskim jest obecność centralnie usytuowanego prostokątnego rynku, co znajduje potwierdzenie na planie.
- Charakterystyczna dla miast lokowanych na prawie magdeburskim jest prostokątna i regularna siatka ulic, co znajduje potwierdzenie na planie.

Zadanie 8.1. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową nazwę stylu wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do jednej widocznej cechy tego stylu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną albo błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa stylu: renesans / styl renesansowy

Przykładowe cechy:

- tematyka biblijna
- postaci malowane według wzorów piękna klasycznego ze znajomością anatomii
- antropocentryzm (człowiek w centrum zainteresowania)
- symetryczna, harmonijna kompozycja
- zastosowanie perspektywy zbieżnej umożliwiającej osiągnięcie iluzji przestrzeni

Zadanie 8.2. (0–2)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.
0 pkt – za odpowiedź niepełną albo błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: za namalowanie fresku A

Przykładowe uzasadnienie: Pokwitowanie wystawił Michał Anioł za pomalowanie sklepienia kaplicy papieża Sykstusa, czyli Kaplicy Sykstyńskiej w Watykanie. Fresk A (stworzenie Adama) pochodzi właśnie z Kaplicy Sykstyńskiej, a jego autorem jest Michał Anioł Buonarotti. Nie może to być fresk B (Ostatnia wieczerza), gdyż namalował go Leonardo da Vinci i znajduje się on w Mediolanie.

Zadanie 9.1. (0–1)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści źródła.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: zwolenników

Przykładowe uzasadnienie:

Rokosz Zebrzydowskiego był wymierzony przeciwko królowi Zygmuntowi III Wazie i jego polityce. W wierszu znajdują się krytyczne opinie o królu np. „święci się imię Twoje w Szwecji”, „zbawiłeś nas od panowania swego”.

Zadanie 9.2. (0–1)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

B

Zadanie 10. (0–1)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – prawidłowe uzasadnienie zawierające odwołanie do obu portretów.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Na portrecie A na tradycję sarmacką wskazuje strój zwycięskiego wodza – obrońcy ojczyzny (wieniec laurowy na głowie). Na portrecie B na tradycję sarmacką wskazuje charakterystyczny polski strój – kontusz.

Zadanie 11. (0–1)

Zasady oceniania

- 1 pkt – za sformułowanie jednego poprawnego argumentu.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe argumenty

- Cromwell był przeciwnikiem monarchii – na rysunku został przedstawiony w stroju monarchym i z insygniami władzy królewskiej, co mogło być komentarzem do zakresu władzy, jaką posiadał jako Lord Protektor.
- Cromwell jest ukazany jako monarcha, choć w istocie doprowadził do likwidacji monarchii w Anglii (scena ścięcia Karola I Stuarta).
- Herb Cromwella jest trzymany przez diabły, co sugeruje, że służy złu.

Zadanie 12. (0–1)

Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do tekstu i wybranej mapy.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: W tekście jest informacja o tym, że państwo powstało mocą postanowień kongresu wiedeńskiego – a więc mowa o Królestwie Polskim (tzw. królestwie kongresowym, kongresówce). Granice to państwa przedstawiono na mapie oznaczonej literą A (Kraków i Poznań znajdowały się poza jego granicami).

Zadanie 13.1. (0–1)

Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zasada suwerenności narodu / ludu

Zadanie 13.2. (0–1)

Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 13.3. (0–1)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie konsekwencji.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Wskutek detronizacji cara nastąpiło zerwanie unii personalnej między Królestwem Polskim a Cesarstwem Rosyjskim i wybuchła wojna między tymi państwami.

Zadanie 14. (0–1)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za dwa prawidłowe wskazanie.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wynalazek powstały najwcześniej – B
Wynalazek powstały najpóźniej – D

Zadanie 15. (0–1)

- 1 pkt – za prawidłowe uzasadnienie
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Rysunek zwraca uwagę na problem niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych w XIX wieku, który stał się główną przyczyną rozłamu między stanami północnymi a stanami południowymi. Czarnoskóry mężczyzna symbolizujący kwestię niewolnictwa rozdiera mapę Stanów Zjednoczonych na część północną i południową, co stanowi aluzję do wojny secesyjnej (domowej), jaka wybuchła w USA w latach 60. XIX wieku.

Zadanie 16. (0–2)**Zasady oceniania**

- 2 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.
1 pkt – za dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- 1 – P
2 – F
3 – P

Zadanie 17.1. (0–1)**Zasady oceniania**

- 1 pkt – za prawidłową odpowiedź.
0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

zamach/przewrót majowy; zamach stanu Józefa Piłsudskiego

Zadanie 17.2. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie:

PPS poparła zamach stanu Piłsudskiego, a gazeta przedstawia zamachowców w negatywnym świetle jako „buntowników” i „rokoszan”.

Zadanie 18. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do danych z wykresu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwisko: kolektywizacja

Przykładowe wyjaśnienie:

Skutkami kolektywizacji było zwiększenie liczby sowchozów i kołchozów (gospodarstw kolektywnych) z 2,8% w roku 1928 do 95,8% w roku 1937 kosztem gospodarstw prywatnych (indywidualnych).

Zadanie 19.1. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wojna domowa w Hiszpanii

Zadanie 19.2. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Tekst traktuje o wojnie domowej w Hiszpanii, o czym świadczą informacje np. o stronach konfliktu (faszyści, komuniści), udziale międzynarodówki komunistycznej. Obraz Picassa nawiązuje do jednego z wydarzeń, które miało miejsce podczas tej wojny, tj. bombardowania miasta Guernica.

Zadanie 20. (0–2)**Zasady oceniania**

2 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – za dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A – [Irena] Sendlerowa / Sendler

B – [Władysław] Anders

C – [Witold] Pilecki

Zadanie 21. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu fotografii.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie:

Obie fotografie dokumentują konferencję aliantów w Poczdamie. Na fotografii A widać W. Churchilla (Wielka Brytania), H. Trumana (USA) i J. Stalina (ZSRS). Na drugiej fotografii widać nowego premiera Wielkiej Brytanii, który na skutek wyborów zastąpił Churchilla (C. Atlee).

Zadanie 22. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie różnicy.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Różnica w wizjach polega na tym, że w źródle 1. postulowano powrót do granicy wschodniej ustalonej traktatem ryskim, natomiast w źródle 2. została zapowiedziano zmianę tej granicy Polski (przesunięcie jej na zachód, na tzw. linię Curzona).

Zadanie 23. (0–1)**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie prawidłowej nazwy wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: blokada Berlina / I kryzys berliński / most powietrzny

Przykładowe uzasadnienie:

Mapa przedstawia trasy lotniczego zaopatrzenia w podstawowe produkty dla mieszkańców zachodnich sektorów Berlina, które zostały odcięte od lądowych dróg zaopatrzenia przez ZSRR. Kryzys miał miejsce w latach 1948–1949.

Zadanie 24.1. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź zawierającą odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

O ile w przemówieniu ze źródła 1. winą za „krwawe zajścia” obciążano ośrodki zewnętrzne i wewnętrzną reakcję a także znalazły się groźby siłowego rozwiązania kryzysu, to przemówieniu ze źródła 2. jako źródło protestów wskazano już błędy i wypaczenia w łonie partii komunistycznej – świadczyło to o odejściu od stalinowskiej retoryki.

Zadanie 24.2. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odwilż / przemiany popaździernikowe

Zadanie 25. (0–1)

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: źródło 2

Przykładowe uzasadnienie:

Przed wprowadzeniem stanu wojennego NSZZ „Solidarność” był już legalnie zarejestrowany, natomiast WRON odnosi się do Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego – organu, który wprowadził stan wojenny w Polsce.

Zadanie 26. (0–12)

Temat 1. Scharakteryzuj przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy), • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, np. przedstawił zewnętrzne i wewnętrzne przejawy kryzysu imperium rzymskiego, które doprowadziły do jego upadku, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 2. Porównaj ideę cesarstwa karolińskiego z ideą cesarstwa Ottonów.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty,• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none">• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, np. porównał proces tworzenia cesarstwa przez Karola Wielkiego i Ottona I,• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,• podjął próbę formułowania wniosków,• podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none">• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu,• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii,• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none">• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi,• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 3. Scharakteryzuj i oceń dokonania Sejmu Wielkiego.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy),• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe,• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none">• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii,• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe,• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,• podjął próbę formułowania wniosków,• podjął próbę oceny.

Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. scharakteryzował postanowienia <i>Konstytucji 3 maja</i> • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, • podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, • poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.

Temat 4. Przedstaw genezę powstania styczniowego i oceń następstwa jego upadku
W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, • poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, • trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, • poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, • sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, • w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe (np. wyjaśnił wpływ polityki Aleksandra Wielopolskiego na wybuch powstania), • przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, • w większości wykorzystał materiał źródłowy, • podjął próbę formułowania wniosków, • podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, • podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, • podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, • podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.

Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym, podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.
-----------------------	--

Temat 5. Scharakteryzuj proces przejmowania władzy w Polsce przez komunistów w latach 1944–1948. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

Kryteria oceniania

Poziom IV (9–12 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy, kulturowy), poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji, trafnie i w pełni wykorzystał materiał źródłowy, poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.
Poziom III (6–8 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, w większości wykorzystał materiał źródłowy, podjął próbę formułowania wniosków, podjął próbę oceny.
Poziom II (3–5 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu (np. opisał przejawy terroru wobec opozycji legalnej o podziemia), podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych, podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.
Poziom I (1–2 pkt)	Zdający: <ul style="list-style-type: none"> w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym, podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi, poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni, podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.